

Василь Поливаний

професор кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У сучасних умовах суспільно-політичної нестабільності, збройної агресії проти України та зростання рівня насильницької злочинності особливої актуальності набуває питання якісної підготовки майбутніх правоохоронців. Тактико-спеціальна підготовка курсантів і студентів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання є однією з ключових складових професійного формування поліцейського, оскільки безпосередньо впливає на його здатність ефективно діяти в складних і небезпечних умовах службової діяльності.

Згідно зі статистичними даними та аналітичними оглядами, кількість правопорушень, які супроводжуються насильством, неухильно зростає. Це створює загрозу як для громадян, так і для працівників поліції, які виконують свої професійні обов'язки. На цьому тлі особливої уваги потребує формування в майбутніх працівників поліції навичок безпечного затримання злочинців, ефективного реагування на загрози та нейтралізації протиправної поведінки в умовах стресу та фізичної небезпеки. Сучасна практика функціонування правоохоронної системи свідчить, що ефективність дій поліції великою мірою залежить не лише від правових знань, а й від рівня фізичної, вогневої та тактико-спеціальної підготовки.

Тактико-спеціальна підготовка є системою навчальних заходів, спрямованих на формування й вдосконалення практичних навичок дій в умовах підвищеної складності та небезпеки. Основними завданнями цієї підготовки є:

- опанування прийомів і методів самозахисту;
- відпрацювання тактичних дій у групах та поодиноці;
- реагування на змінні оперативні ситуації;
- розвиток навичок володіння зброєю у складних умовах;
- формування психологічної стійкості та вміння діяти в умовах стресу.

Незважаючи на зростаючу увагу до тактико-спеціальної підготовки, є низка серйозних проблем, які знижують її ефективність. Серед основних треба виділити:

- обмежена кількість годин на навчальні дисципліни, такі як

«спеціальна фізична підготовка», «тактико-спеціальна підготовка» та «вогнева підготовка»;

- низький рівень фізичної підготовки абітурієнтів, які вступають до закладів вищої освіти системи МВС. Це суттєво впливає на загальний прогрес у навчанні та здатність засвоювати практичні навички;

- відсутність сталої мотивації у частини курсантів, що пояснюється слабкою професійною орієнтацією, особистими проблемами, низькою стресостійкістю, а також великим обсягом додаткових навантажень, пов'язаних із навчанням та службовою практикою.

З метою підвищення ефективності підготовки курсантів у сфері тактико-спеціальних дій пропонуються наступні шляхи вирішення проблеми:

- збільшення кількості практичних занять, зокрема на спеціальних полігонах, що дозволяють моделювати реальні ситуації із застосуванням вогнепальної зброї, проведенням штурмових дій, затриманням озброєних злочинців тощо;

- введення тренінгів із тактичної медицини, психологічної підготовки, комунікації у кризових ситуаціях, що дозволить підготувати курсантів до взаємодії з різними категоріями населення в умовах надзвичайних ситуацій;

- активне впровадження сучасних симуляційних технологій, зокрема VR-тренажерів, які дозволяють відпрацьовувати сценарії з високим рівнем деталізації та наближенням до реальних умов;

- поліпшення мотиваційного клімату в закладах освіти, створення системи заохочень за досягнення у фізичній та тактичній підготовці, що сприятиме підвищенню інтересу до саморозвитку та дисциплінованості серед курсантів.

Підготовка майбутніх офіцерів поліції в сучасних умовах потребує нових підходів та удосконалення на всіх етапах навчального процесу. Враховуючи зростання рівня злочинності, ризики терористичних загроз та збройну агресію, тактико-спеціальна підготовка повинна стати системною основою професійної діяльності поліцейського. Її вдосконалення є запорукою безпеки як самих правоохоронців, так і всього населення країни. Високий рівень фізичної, тактичної та вогневої підготовки є тим фундаментом, на якому будується ефективна правоохоронна система держави. Тому стратегічне завдання закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських – не лише передати знання, але й сформувати особистість, здатну діяти швидко, професійно та рішуче в будь-якій ситуації.

Список використаної літератури

1. Вісторовська А. О. Сучасні питання тактико-спеціальної та фізичної підготовки слухачів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. 2021. С. 34.
2. Герасимов А. Сучасні питання фізичної підготовки та фізичного виховання курсантів та студентів ЗВО зі специфічними умовами навчання. 2021. С. 98.
3. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки

працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. Ст. 42.

4. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

5. Поливанюк В. Д., Завістовський О. Д. Актуальні питання удосконалення методик навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання в період воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 336–338.

Василь Поливанюк

професор кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
кандидат юридичних наук, доцент

Дмитро Тінін

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки

Юлія Толмачова

курсантка 2-го курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Національної поліції України
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ: РОБОТА З ДІТЬМИ ЗА УМОВ НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНІВ

У ХХІ столітті спостерігається зростання кількості надзвичайних ситуацій, серед яких – військові конфлікти, природні катастрофи, пандемії, техногенні аварії тощо. У цих умовах значно підвищується роль правоохоронних органів у забезпеченні безпеки населення, особливо дітей, які є однією з найбільш вразливих категорій. Водночас ефективна робота з дітьми вимагає врахування гендерних аспектів, які визначають різні потреби, ролі, загрози та досвід хлопців і дівчат у кризових ситуаціях.

Згідно з Конвенцією ООН про права дитини та Стратегією гендерної рівності Ради Європи (2024–2029), держави зобов'язані забезпечити індивідуальний, недискримінаційний підхід до дітей з урахуванням їх статі, віку та особливостей розвитку.

Гендерна чутливість означає здатність виявляти приховані ризики та розуміти різні потреби дітей у кризових умовах. Дівчата, зокрема, більш уразливі до сексуального насильства, експлуатації та ранніх шлюбів, тимчасом як хлопці частіше потрапляють під ризик вербування до